

pro lhůty podle trestního řádu a podle zákonů jej doplňujících, tudíž pro lhůty práva procesního. Nelze ji však vztahovati na lhůty upravené zákonnými předpisy hmotněprávními, pokud jejich běh není upraven v těchto předpisech samých odchylně od obecného nerušeného běhu lhůty. Předpis § 34 (2) zákona o nekalé soutěži neobsahuje úpravu běhu lhůty v podobném smyslu jako § 6 tr. ř., ani na tuto úpravu nepoukazuje; jest též úplně shodného obsahu se všeobecným předpisem § 530 tr. zák. Již tato shoda s předpisem hmotného trestního práva poukazuje k tomu, že jest to předpis výlučně hmotněprávní; svědčí tomu však i jeho povaha, an neupravuje způsob, jak jest k uplatnění právní ochrany postupovati, tedy otázku formálně-právní, procesuální, nýbrž upravuje předpoklady jsoucnosti a případného zániku samého právního nároku obžalobcova na trestně-právní ochranu a tím i předpoklady jsoucnosti a zániku trestněprávního postižení pachatelova, tudíž otázky významu výlučně hmotněprávního. Má proto i lhůta stanovená v zákoně pro trvání a případný zánik tohoto obojího hmotněprávního poměru povahu výlučně hmotněprávní a nelze na ni vztahovati předpisy práva formálního o běhu lhůt procesních, to tím méně, ano by obdobné jich použití bylo v neprospěch obžalovaného, proti němuž by se trvání žalobního nároku prodlužovalo o dny poštovní dopravy. Zákonnému výrazu »obžalobu jest podati« nelze tudíž rozuměti jinak, než že obžaloba musí býti ve lhůtě zákonem stanovené podána již skutečně u soudu; odevzdání obžaloby poštovní dopravě nestačí, nedošla-li z jakéhokoliv důvodu v zákonné lhůtě k soudu. Je na obžalobci, by se postaral o její včasné podání u soudu. V souzeném případě došla obžaloba k soudu a byla tedy podle zákona »podána« teprve po uplynutí šestinedělní zákonné lhůty, kdy žalobní právo soukromé obžalobkyně již zaniklo a obžalovaný již nemohl býti stíhán. Rozsudkem, který obžalovaného přes to odsoudil, byl tudíž porušen zákon ve smyslu § 281 čís. 9 b) tr. ř., pročež bylo odůvodněné zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, rozsudek v odsuzující části zrušiti a uznati podle § 288 čís. 3 tr. ř. ihned právem ve věci samé rozsudkem úplně osvobozujícím, aniž by již bylo třeba obíratí se tím, zda rozsudek nalézacího soudu je stížen i zmatkem § 281 čís. 8 tr. ř.

Čís. 4305.

Pořadatelem ve smyslu § 32 čís. 2 zák. čís. 107/1895 jest, kdo dává podnět ku provozování hudebního díla; spadá sem i funkcionář spolku, který hudbu objednal; nevadí, že § 28 nového zákona čís. 218/1926 neuvádí výslovně jako zásah do původského práva pořádání neoprávněného provozování děl umění hudebního.

Již uspořádání provozování hudebních skladeb o sobě stačí k objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 45 nového autorského zákona; platí tu dvojí zodpovědnost za zásah: zodpovědnost provozovatelova i zodpovědnost pořadatelova. V subjektivním směru jest však po případě s ohledem na povahu věci a na technické rozdělení úloh zkoumati i, jak se zachoval pořadatel ke kapelníkovi.

Pořadatel hudební produkce sice trestně zodpovídá za bezprávné uspořádání i, když kapelníkovi provedení zapověděl, avšak o dodržení zákazu s dostatečnou energií se nepostaral; avšak tuto zásadu nelze vykládati tak, že zákaz (upozornění) kapelníka pořadatelem nikdy nestačí, a že se pořadatel musí vždy a za všech okolností postarati kromě toho ještě o dodržování zákazu příslušnou další kontrolou; bude naopak třeba v tom kterém případě řešiti zcela individuálně otázku, zda si pořadatel při svých opatřeních, směřujících k zamezení zásahu do cizího původského práva, počínal způsobem postačitelným, či způsobem tak nedostatečným, že z toho lze usuzovati nejen snad na jistou jeho nedbalost, nýbrž na takové počínání si, které naplňuje již náležitosti »dolus eventualis«.

Ochranné sdružení autorské čsl. spisovatelů, skladatelů a nakladatelů hudebních jest oprávněno stíhati zásah do původského práva svých členů.

Pokud pořadatele zábavy vyvíňuje ujištění kapelníkovo, že platí honorář za provozování hudebních děl ochrannému sdružení.

(Rozh. ze dne 21. října 1931, Zm II 431/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce »Ochranné sdružení autorské čsl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních, zapsané společenstvo s r. o.«, do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 27. srpna 1930, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že při zábavách spolku »F.« v R. uspořádal bezprávně provozování hudebních skladeb, k nimž přísluší provozovací právo výlučně soukromému obžalobci, najmě dne 21. října 1928 skladeb »Snoubenka«, polka od Kolety, »V roztoužení«, valčík od téhož, »Tažní ptáci«, pochod od Potužníka-Koutka, vesměs to členů soukromého obžalobce O. S. A., čímž prý spáchal přečin zásahu do původského práva podle § 45 zákona ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Podle zjištění napadeného rozsudku jest obžalovaný velitelem spolku »F.« v R., který občas pořádá zábavy, při nichž jsou provozovány hudební skladby. Poněvadž při těchto zábavách docházelo též ke hraní skladeb, jejichž původská provozovací práva jsou chráněna soukromým obžalobcem, byl zaslán obžalovanému dne 17. října 1928 zákaz hráti tyto skladby, an obžalovaný nikdy nezaplatil provozovací poplatky. Při zábavě dne 21. října 1928 spolku F. byly hrány chráněné skladby v rozsudku blíže uvedené. Obžalovaný uvádí na svou obranu, že dopis ze dne 17. října 1928 ukázal kapelníku R-ovi, jenž ho ujistil, že honorář za provozování hudebních děl vždy obžalobci řádně platí. Této obhajobě uvěřil nalézací soud, přes to, že nebyla kapelníkem potvrzena, a o tento skutkový stav opírá se závěr soudu, že obžalovaný mohl býti toho mí-

nění, že není závady, by ony skladby nemohly býti hrány, an mohl ujištěním kapelníkovým, že je honorář za provozování hudebních děl obžalobci zaplacen, míti za to, že je všem předpisům učiněno zadost. Tento výrok napadá zmateční stížnost soukromého obžalobce, dovolávajíc se číselně důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., výtkou, že ke skutkové podstatě přečinu podle § 45 původského zákona stačí již *do-lus eventualis*, a že soud s tohoto hlediska pochybil, spokojiv se pro vyvinění obžalovaného okolností, že dostal od kapelníka ujištění, že honorář za chráněné skladby je zaplacen. Dříve ještě, než zrušovací soud přikročí k věcnému vyřízení tohoto bodu zmateční stížnosti, na němž vlastně je vybudována, musí si napřed vyřešiti některé zásadní otázky; nadhozené i obžalovaným i stěžovatelem v řízení o zmateční stížnosti. Obžalovaný upírá především soukromému obžalobci aktivní oprávnění k obžalobě z důvodu, že autorské právo je právem jen s osobou původcovou spojeným, a že původce díla nemůže právo k němu na nikoho třetího přenést, tudíž v souzeném případě, že nemohlo původské právo, náležející členům žalujícího sdružení, býti přeneseno na toto sdružení samotné. Tyto vývody jsou však právně mylné. Otázka oprávnění ochranného sdružení autorského čl. spisovatelů, skladatelů a nakladatelů hudebních ke stíhání zásahů do původského práva jeho členů byla již rozhodnuta ve smyslu kladném rozhodnutím čís. 3708 sb. n. s. Zrušovací soud nemá ani v souzeném případě příčiny odchýliti se od zásady v citovaném rozhodnutí vytčené, a poukazuje v té příčině na výstížné a věc vyčerpávající důvody tohoto rozhodnutí.

K námitce stěžovatelově, zda stanovisko napadeného rozsudku znamená vůbec přesunutí trestní zodpovědnosti s pořadatele na toho, kdo skutečně chráněná díla hraje, jest uvésti toto: Podle § 32 čís. 2 zákona ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák. vyslovil sám zákon, že zasáhnutí v původské právo nastává nejen neoprávněným provozováním hudebního díla o sobě, nýbrž i pořádáním takového provozování. Pořadatelem pak je, kdo dává podnět ku provozování hudebního díla, na příklad i funkcionář spolku, jenž hudbu objednal. Na tomto stavu věci nezměnilo se nic novým zákonem autorským ze dne 24. listopadu 1926, čís. sb. z. a n. 218, třebaže tento nový zákon v ustanovení § 28 neuvádí výslovně jako zásah do práva původského pořádání neoprávněného provozování děl umění hudebního. Z toho nikterak neplyne, že jest nyní každému volno takové provozování pořádati. Naopak účelem nového zákona bylo právě rozšíření a utužení ochrany práv autorských. Z toho vyplývá, že nový zákon nepokládal ani za nutné, by tento možný způsob zásahu do původského práva zvláště zdůrazňoval. Dokladem správnosti této úvahy jsou ustanovení §§ 30, 57 a 58 cit. zák., podle nichž se označuje pořadatel veřejného provozování nedivadelního za osobu, na níž lze místo nároku na náhradu škody žádati přiměřený provozovací honorář, což by nebylo myslitelné, kdyby pořadatel nebyl z těch, na něž také dopadají trestní ustanovení nového zákona. Z těchto úvah vyplývá, že již uspořádání provozování hudebních skladeb o sobě podle zákona stačí k objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 45 nového autor-

ského zákona, a že tedy, jak dovozoval zástupce soukromého obžalobce při zrušovacím roku, jest uznati dvojí zodpovědnost ze zásahu: zodpovědnost provozovatelovu i zodpovědnost pořadatelovu. Co se však týče stránky subjektivní, bude ovšem nezřídka nevyhnutelné s ohledem na povahu věci a na technické rozdělení úloh zkoumati též, jak se zachoval pořadatel ku kapelníkovi; leč takovýmto postupem »nepřesunuje se« trestní zodpovědnost s pořadatele na toho, kdo skutečně chráněná díla provozuje, nýbrž řeší se jen otázka zavinění pořadatelova s hlediska všech po stránce subjektivní v úvahu přicházejících okolností. Přikročí-li se po těchto úvahách základního rázu k jednotlivým výtkám, jak jsou obsaženy v písemném provedení zmateční stížnosti, jest se především vypořádati s její výtkou rázu formálního. Stížnost v úvodu svých vývodů poukazuje totiž k tomu, že rozsudek vykazuje jistý rozpor, pokud se spokojil pro vyvinění obžalovaného s úvahou, že obžalovaný věřil takřka slepě kapelníkovi, kdežto sám rozsudek prohlašuje, že soud neuvěřil kapelníkovi, poněvadž se kapelník cítil do jisté míry sám zodpovědným. Leč výtka tato neobstojí, poněvadž si stížnost neuvědomuje, s kterého hlediska posuzoval údaje svědka R-a obžalovaný a s kterého soud. Soud dospěl na základě všech výsledků trestního řízení, podle nichž mu obzvláště bylo známo z vlastní výpovědi R-ovy, že se o placení poplatků za chráněné skladby nestaral, k závěru, že z tohoto důvodu není výpověď svědka způsobila otřásti hodnověrností obhajoby obžalovaného. Opory, jež měl po ruce soud při posuzování svědecké výpovědi, neměl však po ruce obžalovaný, když kapelníkovi ukázal dopis obžalobcův a dostal od něho uspokojující vysvětlení, že sám všechno platí. Z toho jasně vysvítá, že není rozporu ve výroku, nýbrž že jde o různá stanoviska, že jiné je stanovisko soudu, jiné obžalovaného, jež proto spolu porovnat nelze. Formální výtka stížnosti tedy neobstojí, naopak jde v podstatě jen o nepřipustné brojení proti volnému uvážení soudcovskému (§ 258 tr. ř.). Stížnosti nelze však přisvědčiti ani, pokud uplatňuje hmotněprávní zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Podle stížnosti měl si prý obžalovaný při nejmenším vyžádati od kapelníka doklad o zaplacení, nebo měl alespoň dopsati obžalobci, že autorský honorář platí kapelník, nebo se ho dotázati, zda to je pravda; pokud si obžalovaný tak nepočínal, omeziv se jen na dotaz na kapelníka, a spokojiv se s jeho přisvědčením, že provozovací poplatky zaplatil, nezbavuje ho prý tento postup trestní zodpovědnosti podle § 45 cit. zákona, a měl obžalovaný, an byl jeho zásah spáchán zřejmě způsobem, zahrnujícím v sobě znaky »dolus eventualis«, býti uznán vinným podle obžaloby. Lze připustiti správnost stanoviska zmateční stížnosti, že k vědomosti zásahu stačí »dolus eventualis«, a jest zdůrazniti, že v judikatuře byl vysloven, jak obzvláště vysvítá z rozhodnutí otištěného v Löfflerově Zeitschrift für öster. Strafrecht v ročníku 1913 pod č. 477, ze kterého stěžovatel při svých vývodech patrně též vychází, názor, že pořadatel hudební produkce je trestně zodpověden za bezprávné uspořádání, kdy kapelníkovi sice provedení zapověděl, avšak o dodržení zákazu se s dostatečnou energií nepostaral. Obsah tohoto rozhodnutí nelze si však vykládati tak,

že již zákaz neb upozornění kapelníka pořadatelem nikdy nestačil, a že se pořadatel musel vždy a za všech okolností postarati kromě toho ještě o dodržování zákazu další kontrolou; bude naopak třeba v tom kterém případě řešiti zcela individuálně otázku, zda si pořadatel při svých opatřeních, směřujících k zamezení zásahu do cizího původského práva, počínal způsobem postačitelým, či způsobem tak nedostatečným, že z toho lze usuzovati nejen snad na jistou jeho nedbalost, nýbrž na takové počínání si, které naplňuje již náležitosti »dolus eventualis«. Je nasnadě, že v jednom případě může postačiti již upozornění nebo již zákaz, jde-li o kapelníka, o jehož spolehlivosti co do dodržení udělených mu pokynů neměl pořadatel nejmenší příčiny pochybovati, a že s druhé strany bude třeba v jiných případech nejprísnější kontroly, po případě i stále osobní kontroly pořadatelem, má-li býti prost trestní zodpovědnosti.

Je-li takto platnost vývodů stížnosti uvedena na patřičnou míru, jest zkoumati, jak se soud zachoval k této otázce v souzeném případě. Rozsudek se sice nezmiňuje výslovně o »dolus directus neb eventualis«, že si však soud tuto právní zásadu vůbec neuvědomil a že při zprošťujícím výroku snad vycházel z mylného právního názoru, že je ke skutkové podstatě onoho přečinu po stránce subjektivní třeba »dolus directus«, že nestačí »dolus eventualis«, z rozsudku nevysvítá a nemůže to tvrditi ani sama stížnost. Podstatou výtky zmateční stížnosti vlastně je, že soud podle skutkového děje, tvořícího základ souzeného případu, měl uznati obžalovaného vinným přečinem § 45 cit. zák., poněvadž těmito skutkovými okolnostmi jsou prý naplněny veškeré náležitosti pojmu »dolus eventualis«. V tom nelze zmateční stížnosti přisvědčiti. Rozsudku nelze vytknouti zmatečnost již z toho důvodu, že neuvažuje výslovně o »dolus eventualis«; nelze přece na soudu žádati, by vyčerpával případ se všech možných hledisek právních i, nebylo-li tu podle povahy případu vůbec příčiny a nutnosti uvažovati o některé právní složce. O »dolus eventualis« by se musel soud v souzeném případě zmíniti jen, kdyby byl k tomu měl příčinu podle výsledků hlavního přelíčení; leč právě v tomto směru selhávají námitky zmateční stížnosti. Dospěl-li soud k závěru, že obžalovaný, ukázav kapelníkovi dopis obžalobcův a spokojiv se vysvětlením kapelníkovým, že vše platí, vyhověl všem závazkům s hlediska autorského zákona, bylo by lze výroku tomu vytknouti s úspěchem vadnost jen, kdyby byl soud podle výsledků hlavního přelíčení měl příčinu uvažovati i o tom, zda ono opatření obžalovaného bylo podle okolností konkrétního případu nepostačitelné, jinými slovy, soud by byl musel uvažovati o tom, že pouhé ukázání dopisu a odpověď kapelníka nestačí, by vyloučily trestní zodpovědnost obžalovaného, jen kdyby byly vyšly najevo skutečnosti, poukazující k tomu, že obžalovaný musel míti důvodné pochybnosti o správnosti kapelníkova sdělení, po případě důvodné podezření, že to, co mu kapelník sdělil, není správné, nebo, že kapelník pro budoucnost nebude dbáti toho, nač byl obžalovaným upozorněn. Vždyť, pokud je pořadatelem kapelník znám jako osoba zcela spolehlivá, jejíž ujištění lze klidně věřiti, nebo neměl-li aspoň důvodu míti za to, že povaha kapelníkova neposkytuje záruky, že nebudou hrány

chráněné skladby protiprávně, není proč žádati na něm, by přes to ještě prováděl kontrolu, která by se podle konkrétního stavu věci s hlediska pořadatele jevila docela zbytečnou. I když tendence nového autorského zákona svědčí tomu, že účelem zákona jest rozšíření a utužení ochrany práv autorských, nelze přece při výkladu zákona jíti tak daleko, by byly pořadateli ukládány — nemá-li se vydati v nebezpečí trestního stíhání — úkoly přímo zbytečné. Že pak v souzeném případě obžalovaný měl příčiny, ujištění kapelníkovo bráti důvodně v pochybnost, z obsahů spisů nevysvítá. Měl-li stěžovatel v tomto směru pochybnosti, bylo na něm, by je v řízení před prvou stolicí vhodným způsobem uplatnil a si tak zabezpečil podklady pro případnou zmatečnou stížnost. Leč nic takového stěžovatel neučinil a neměl k tomu zřejmě ani příčinu, poněvadž ani zmatečná stížnost není s to uvést konkrétní skutečnosti, podle nichž v souzeném případě nestačilo upozorniti na zákaz, a podle nichž pořadatel byl měl důvod přesvědčiti se o tom, že jeho zákaz je zachováván. Při nejmenším nepoukazuje nic na to, že obžalovaný — a o to právě jde při »dolus eventualis« — schválně opomenul se o tom přesvědčiti, počítaje s tím, že by mohlo tímto opomenutím nastati porušení autorského práva a nechtěje se vystříc ani takové eventuality, třeba mu nešlo přímo o porušení. Tvrdí-li stížnost v této souvislosti, že v dopisu, který obžalovaný obdržel, je výslovně uvedeno, že nestačí na zákaz upozorniti hudebníky, nýbrž že pořadatel je povinen přesvědčiti se o tom, že zákaz je dodržován, ocitá se v rozporu se spisy, podle nichž tento dodatek v dopise ze dne 14. října 1928 není. Naopak obžalovaný byl dopisem tím jen upozorněn, že je v jeho vlastním zájmu, by vyrozuměl kapelníka o zakazu hráti chráněná díla, a je zajisté příznačné pro lichost zmatečnou stížnosti, že se snaží subjektivní zavinění obžalovaného vyvozovati nyní z toho, že obžalovaný učinil přesně vše to, oč byl dopisem stěžovatelovým žádán. To, že pak byla přece na zábavě hrána chráněná díla, mohlo by svědčiti vzhledem k dosavadním vývodům nanejvýše snad o nedbalosti pořadatelově, nikoliv však o jeho »dolus eventualis«. Nelze tedy rozsudku, pokud bylo odmítnuto zavinění obžalovaného podle skutkového stavu rozsudkem zjištěného, vytknouti, že spočívá na mylném výkladu zákona, ani, že je stížen některou z vad čís. 5 § 281 tr. ř.; bylo proto zmatečnou stížností zavrhnouti jako nedůvodnou.

Čís. 4306.

Ke zpronevěře je třeba zlého úmyslu; toho tu není, je-li pachatel přesvědčen, že vlastník věci nebude nic namítati, bude-li pachatel s věcí disponovati, nebo je-li pachatel toho mínění, že jest oprávněn podržeti si věc mu svěřenou; pachatel si musí býti vědom hmotné protiprávnosti svého jednání.

Ponechal-li si zaměstnanec vyšetřený materiál, byla by tu vědomost hmotné protiprávnosti jednání ve smyslu § 183 tr. zák., kdyby si zaměstnavatel výslovně vymínil, že mu musejí býti vráceny všechny zbytky a odpadky.